

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MELLELEKLET HETEKÉNT CÍVSZER:
szombaton és egyes rendkívül alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közelejtár (városi ház,
földszint 7. sz. ide küldendő)
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodája. Ide küldendő az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Feltámadás.

Ha a keresztyénséget a pogánysággal összehasonlítjuk, két különböző világ tárul lelki szemünk elé. Az egyik a szeretet világosságából ragyogó, a másik sötét, mely a halál árnyékába van temetve. És e két világ közepette az emberiség legdicsőbb magaslatán a kereszt áll, melyen az Igazság, az örök Eszme vértanu halált szenvedett...

A vérvirág nyomában azonban egy új szellem fakadt fel. A krisztusi tanítás meggyőző erejével foglyul ejtette a lelkeket. Igaz, hogy az Eszme háromszáz évig égett az üldözöttek tüzeiben, végre mégis győzedelmeskedett a világ felett és mikor Nagyszombaton meglátta az égen a ragyogó keresztet ezen felirattal: „In hoc signo Vinctus”, a vérpatakok felszáradtak és a keresztyénség diadalmasan haladt előre főséges tanaival...

És a Megváltó tanítása egy új világot teremtett. Nemcsak a pogány oltárok tüze hamvadt ki, nemcsak az ókor hamis tanítása pusztult el, hanem a nem ismert *szeretet* is megöltötte a lelkeket... Eddig nem ismert új erények virágai fakadtak fel a bűnbánat könnyeivel öntözött lelkékben, az altruizmus ragyogó példákat mutatott és a főséges tanítás nyomán az önösség és hidegség elszállott a szívekről.

Ilyen átalakító munkát emberi mű nem végzethetett... Istennek kellett Jenni Annak, ki évezredet, lelki világot rombol össze és a romokon új világot épít... És építi ezt a világot nem öldöklő fegyverek hatalmával, nem az öldöklés fegyverével, nem földi kincsek hatalmával, hanem eszméinek tisztaságával, a meggyőződés eszközeivel. Utját, diadalmas elnyomulását nem jelzik vérpatakok, mindenkit táborába hív, de senkit nem erőszakol, hogy álljon zászlaja alá és nem a hatalmasokat nyeri meg, hanem a föld népét, mely elnyomatva, emberi méltóságában megaláztatva, a zsarnokok nyomása alatt vért izzadva, élő hittel várta a Messiást... a Szabadítót...

És jóllehet a keresztyénség országát nem e világban kereste, jóllehet a lelkek meghódítására bontott zászlót és nem a hatalom fénye után epedett, hódító útjában újabb és újabb akadályokra talált. A krisztusi tanításból kiáradó világosságok, a bűn fertőzése merült világ szemé nem tudta kiállani. Összeesküdtek tehát a hatalom és

gonoszság az Igazság világának kiállítására... Kába gondolatlalt, tüzzel-vassal rontottak rá az Isten új veteményes kertjére, szédülták a hajtásokat, megölték az eszme kertészeit és millió vértanu sirján örvendeztek győzedelmük reményében...

Az egyház azonban, mint a bibliai csipke bokr, égett a fellobbanó lángokban, de el nem égett... Még erősebb lett az ellenállások tüzeiben és teljesedett rajta, hogy „virtus in opprobrietibus perfluitur”. Péter apostolt a durva érszak keresztre feszíti, a nagy Tarsita vére a Salvius folyó hullámaiba vegyül, a nép azonban, mely a krisztusi tanításban felismeri a főségest, az istenit, átgázol a vértengeren és gyöngye testü nők ajkán, midőn a vadállatok elé vetik őket, felcsendül a hit jámbor éneke, melynek hallatára a cirkuszi közönség közül többen kilépnek a porondra és a kéjben elmerültek, buta göggel ülő császár elé lépnek e szavakkal: „Ólj meg, mert én is keresztyén vagyok”...

Ennek a nagy, csodálatos hitnek alapja a Megváltó feltámadásában rejlik. Ezzel pecsételte meg tanainak igazságát... Ha nem támad fel, ki hitt volna istenségében? Itt, kőszikla sirjának összetört zárainál mutatta meg, hogy hatalmát az égből hozta és hogy feltámadott volna akkor is, ha a világ romjai alá temetik... Én vagyok a feltámadás és az élet! mondja ez Üdvözítő és ezzel a kijelentésével bizonyoságot tesz arról is, hogy az Isten lelkéből kipattant emberi lélek is halhatatlan és jutalmát avagy büntetését aszerint veszi, amint a hit főséges tanait megbecsülte. vagy botor ésszel lábbal taposta...

És valamint a feltámadás ünnepét a fakadó, balzsamos tavaszi levegőben ünnepeljük, akképpen hozott dermesztő tél után új tavaszt az emberi szívekbe a Megváltó feltámadása... A hitetlenség dudvája elpusztult a lelkekből, a szeretet beköltözött az ember szívébe és ha a keresztyénség átalakító munkája után is találkozunk istentagadó gögös lelkekkel, ez nem az isteni tan erejének hiányossága, hanem annak örök bizonyága, hogy a tagadás szelleme még mindig kísért a világban... Az a hatalom azonban, mely egy világot hódított meg, nem félti életét a kába tanoktól, mert az Üdvözítő szerint: „Ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak”...

És most a feltámadás ünnepén tisztítsuk meg lelkünket a földi salaktól és menjünk el lélekben a Megváltó felnyílt sírjához és tegyük erős fogadást, hogy élő hitünkben nem fog megtámasztani semmi hatalom és hogy a szeretet, mely megváltotta a világot, a mi lelkünkben is világító melegítő nap lesz, melynek sugaraiban ember-társainkat is részesíteni fogjuk...

Halleluja!

Koncz Ákos.

A szervezeti szabályzat.

Az alábbiakban közöljük a belügyminiszteriumnak a szervezeti szabályrendeletre hozott határozatát, valamint Vecsey Imre főjegyzőnek e határozatra vonatkozó eredeti előadói javaslatát. A tanács a márc. 24-én tartott ülésében tárgyalta a főjegyző javaslatát s azon itt-ott módosítását eszközölte.

ad. 125,245/1908. szám.

III.

A választat alapjául szolgáló jelentés száma: 3236—1908.

Tárgy: Debreczen sz. kir. város szervezési szabályrendelete.

A város törvényhatósági bizottsága 1908. évi augusztus hó 24-én és folytatólag 25-én tartott közgyűlésében 187. és 190. kg. számok alatt meghozott határozataival módosította a város szervezeti szabályrendeletét és rendelte az összes tisztviselőt, alkalmazottakat szolgaszemélyzet fizetését.

Ezen határozatok, valamint a módosított szabályrendelet ellen Török Gábor, Kertész Mihály s társai, Botka Ferenc s társai, Döszegi Ferenc s társai, Szabó Antal s társai, Turcsányi Gyula s társai, Bészler Károly, Szabó István s társai, Molnár Lajos s társai, Komlóssy Arthur, Steiner Jakab, Kovács István, Szentesi János, Kulcsár Imre s Csáki János debreczeni lakosok felekezéséül étek.

Az idézett közgyűlési határozatokat, valamint a város módosított szervezeti szabályrendeletét új hivatalból, mint a fent felsorolt felekezések következtében a pénzügyi s kereskedelmi miniszter urak meghallgatása után felülbírálat alá vévén, felmerült észrevételeimet a következőkben hozom a város közönségének tudomására.

1. A szabályrendelet 7. §-ának 20. pontjában idézett 1877. évi XX. t. c. 307. §-a 300. §-ra javítandó ki.

2. Az ugyanezen (7.) szakasz 40. pontjában foglalt azon intézkedés, mely szerint a városi közgyűlés hatáskörébe utaltatott felekezések esetében a beltek feladabírálatára vonatkozó politikai hatóság engedélyek megadása törlendő, miután a telekfeleléstési ügyekben az eljárás s elsőfoku határozathozatal a város tanácsát, mint építkezési hatóságot illeti meg; s így a határozatal ellen irányított felekezések az 1876. évi VI. t. c. rendelkezései értelmében a város közigazgatási bizottságának hatáskörébe tartoznak.

Építkezési ügyekben ugyanis a tanács a törvényhatósági bizottságtól függetlenül, mint önálló hatóság jár el; a város közönsége csakis azon esetben jogosult telekfeleléstési kérdésekben határozathozatalra, ha a telekfeleléstési kapcsolatosan városrendelési vagy a város anyagi érdekét érintő kérdések bírándók el, amely esetben hozandó közgyűlési határozatok a tanácsnak a telekfeleléstési ügyekben követendő eljárása irányításul is szolgálnak.

3. A 12. §. utolsóelőtti bekezdésében az 1886: XXI. t. c. 9. §-án kívül az 1901: XX. t. c. 8. §-ára is hivatkozni kell.

4. A 14. §. második és harmadik bekezdése megfelelően átalakítandó, mert a főispáni hatáskör szabály-

rendeleti intézkedéssel nem korlátozható, illetőleg a törvényeknek idevonatkozó rendelkezései szabályrendelet után nem átgáthatók és nem módosíthatók. A kérdéses pont megfelelően így lenne szövegezendő: „Rendkívüli közgyűlés összehívására vonatkozólag a fennálló törvények rendelkezési irányándók 1886: XXI. t. c. 46. §. és 73. §. d. pont; 1907: LX. t. c. 7. §. §§.

5. A 15. §. illetőleg a III. rész után pótlólag felveendő külön rész gyánant a közgyűlés ügyrendjét megállapító rendelkezések, miután az ügyrend a szervezet ki-egészítő részét képezi.

6. A 17. §. 14. pontja végén zárójelben foglalt utalások a következőképen helyesbítendők: („1898. évi XXI. t. c. 1902. évi 35,000. és 1907. évi 140,000. számú belügymin. rend.)

7. A 18. §. második bekezdésében felsorolt tisztviselők közé felveendő a tisztí főorvos is, mint közegészségügyi ügyekben szavazattal nem bíró előadó.

8. A 20. §. c) pontja a visszabálozási és belviz ügyeket a jog-és pénzügyi ügyosztálynak, a 21. §. 13. pontja pedig a külsőségi csatornázási ügyeket a gazdasági és erdeszeti ügyosztály teendői közé sorozza, ezen rokon természetű ügyek az igazgatás egységessége érdekében egyugyanazon ügyosztálynak és pedig inkább az utóbb említett ügyosztálynak ügykörében volnának egyestendők.

9. A 23. §. 6. pontja szabadabban szövegezendő, mert a közegészségügy általános gyűjtő fogalma után következők: „orvos-rendőri szabályok, rendeletek“ utána ismét általános rendelkezés, ami az ezt követő ismét részletes meghatározás által az egész szakasz értelmét zavarássá s bizonytalanná teszi. Megjegyzem különben, hogy a járványügy és ragály kórok eleni intézkedés az 1876: XIV. t. c. 157. §. c) pontja szerint a törvényhatóság első tisztviselőjének hatáskörébe tartozik.

10. A 25. §. 7. pontja a következőképen szövegezendő: „7. A hadmentességi díjkövetelések nyilvántartása.“

11. A 26. §. második bekezdésében a törvény rendelkezései helyett „fennálló törvények rendelkezései“ teendő, a harmadik bekezdés pedig a következőképen lesz szövegezendő:

„Nevezetesen összeírja az adókötellezteket és adótárgyakat, gyűjti az egyenes adók kivetéséhez szükséges adatokat, kiveti az állami egyenes adók közül azokat, melyeknek kivetése törvény szerint a város feladata, továbbá a kereskedelmi s iparkamarai illetéket, utadót, a városi adokat, végül teljesíti az összes előirás, könyvelési, nyilvántartási és behajtási teendőket.

A város területén lakó feleket terhelő s végrehajtás utján való behajtás céljából kimutatott bélyeg-és jogilletékeket a fennálló törvények és rendeletek értelmében nyilvántartja, behajtja és illetékes helyre beszállítja (1883. évi XLIV. t. c. 52. és következő szakaszai, Magyarországi Rendeletek Tárnák 1884. évfolyam 86. sorszám alatt kiadott 20,119—1884. számú pénzügyminiszteri rendelet III. s IV. része, továbbá a Magy. Rend. Tárnák 1891. évfolyamában 45. sorszám alatt kiadott 103,539/1890. számú pénzügyminiszteri rendelet.)“

12. A 28. §. második bekezdésében ezen rész: „Az adóügyi panaszokat meghallgatja, azokat a lehetőséghez képest rövidi“ az „a“ következőkép szövegezendő: „az adóügyi panaszokat meghallgatja s azokról, amennyiben elintézésük hatáskörét túlhaladja, jegyzőkönyvet vétel fel s azt átküldi az illetékes hatóságnak“.

13. A 35. §. végpontja azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a becsúsók a város belterületén az adóintézetek és fizetési meghagyásokat is kézbesíteni tartoznak; ez a rendelkezés az illetéki intések és az illetékekre vonatkozó fizetési meghagyások kézbesítése tekintetében helytelen, mert az 1891. évi XXXIV. t. c. 14. §-a értelmében a fizetési meghagyásokat törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány köteles kézbesíteni.

Erre való tekintettel a 35. §. utolsó bekezdésének szövegéből az „és fizetési meghagyásokat“ szavak vagy

kihagyandók vagy közelebről megjelölendő, hogy ez a rendelkezés az illetéki fizetési meghagyások és az illetéki intések kézbesítésére nem vonatkozhatók.

A fentjelzett szavak kihagyása esetén a bejelentési s központi kézbesítő ügyosztályról szóló 84. §. utolsó bekezdéseként a következő szövegre szövegező veendő fel:

„Teljesíti a fennálló törvények és rendeletek értelmében az állami illetékekről kiállított fizetési meghagyások és intések kézbesítését (1881. évi XXXIV. t.-c. 14. §-a, továbbá a Magyarországi Rendeletek Tára 1884. évi évfolyamában 86. sorszámmal kiadott 20.119—1884. számú pénzügyminiszeri rendelet I. és II. része).”

14. A 37. §-ba felveendő az újonnan rendezesített külön iktatói állás, melynek szervezésével kapcsolatosan a §. 2-ik pontjában egyenesen tervezett iktatói, kiadói és irattárolói teendőket a két munkaerő között megfellelően megoszthatók.

15. Az 52. §. azon rendelkezése, hogy „a kikiáltási árt rendszerint az évi költségelirányzat megfelelő tételei képezik és az árverés eredményét a tanács jogosítva van helyben hagyni, vagy újabb árverést rendelni. — nem áll összhangban az 1886. évi XXII. t.-c. 120. illetőleg a 164. §. hatodik bekezdésének azon rendelkezéseivel, amelyek szerint a kikiáltási árt a törvényhatósági bizottság állapítja meg s az árverést is az hagyja helyben.

16. A 61. §. I. c) pontja, mely szerint a *polgármester veszi át a pénz- és értéküldeményeket*, s ezzel összefüggésben a szakasz II rész 5. pontja, továbbá a 121. §. első bekezdése ellentétnél van az 1901. évi XX. t.-c. 98. §-ának rendelkezésével, amely hatályon kívül helyezte az 1886. évi XXI. t.-c. 73. §. c) pontjának a pénz- és értéküldeményeknek a polgármester által leendő átvetését kimondó rendelkezését.

Ezen indokból a 61. §. I. c) pontja és II. 5. pontja, valamint a 121. §. első bekezdése oly értelemben módosítandók, hogy a pénz- és értéküldemények, a számvétség előzetes feljegyzése után a pénztáros és ellenőr vegye át.

A 61. §. II. 26. pontjában, az 1876. évi XIV. t.-c. 57. és 179. §§-aira, továbbá a 30. pontban az idézett törvény 60. és 156. szakaszaira való hivatkozás helytelen, ezen törvényszakaszok a 157. §-ra igazítandók.

A 61. §. II. 31. pontjának 2. és 3. sorában a 25,193 (helyesebben 25,194) ex. 1875. B. M. r. helyett a jelenleg fennálló 25,857—1906. B. M. szám. rendeletek kell hivatkozni.

Ezen 61. §-nak az egészségügyi hatáskör részletező 27—33. pontjai után külön pontként felveendő:

„Közegészségi ügyekben másodfokon határoz.”

17. A 74. §. D/a) pontjának végéhez minden félreírás megelőzése végett pótlólag felveendő, hogy a *tiszti ügyész a gyámperintári kölcsönök kötésénél semmiféle díjakat nem szedhet*, mert ily díjak szedését az árvaszéki ügyeleti szabályzat nem engedi meg és a kölcsönköntések körül a tiszti ügyésznek az árvaszéki megbízása folytán hivatalból kell eljárnia.

18. A 77. §. negyedik sorában „rendőrkapitány” helyébe „rendőrfőkapitány” irandó.

19. A 81. §. 12. pontja, nem tekintve a prostitucióról szóló 11. és a gyógyszerárakra vonatkozó 13. pontokat, csak a *járványos betegségek alkalmával történő intézkedést* s a „közegészségügyre való felügyeletet” említi, ami azonban nem meríti ki az 1876. évi XIV. t.-c. 154. §-ában felsorolt teendőknek azt a részét, amely törvényhatósági jogú város elsőfokú egészségügyi hatóságnak feladatát képezi.

Megjegyzendő még, hogy a renpőrfőkapitányság közgazgatási ügyosztályának a 83. §-ában előírt feladatkörében a 14. pont alatt szintén helyet foglal: „járványos betegség idején a hatósági szabályok foganatosítására való felügyelet”, továbbá a 15. pont alatt „a közegészségügyre s a kötelező himlóoltás foganatosítására való felügyelet”. Ezen rendelkezések szabatosan szövegezendők s közegész-

ségügyi törvény rendelkezéseinek szem előtt tartásával összhangba hozandók.

20. A 85. §. 4./a) pontja alá „az országos bünyügyi nyilvántartás tárgyában kiadott 24.300—908. számú igazságügyminiszeri rendelet végrehajtása” felveendő.

21. A 93. §-ban, annak c) pontjában szereplő „fertőző” szó helyébe, az 1876. évi XIV. t.-c. terminológiájának megfelelőleg „ragályos” szó teendő, amely jelző a következő pontban helyesen használtatik.

A d) pont a következőképpen helyesíthető: „felügyel a himlóoltás és a trachoma ügyében elrendelt intézkedések kellő foganatosítására”.

22. A 95. §) b. pontjában a „megvizsgálják” szó után beveendő folytatólag: „felügyelnek a községi ápolás alatt levő elmebetegekre, hülyékre, siketnémákra, vakokra és nyomorútkokra; ezekről nyilvántartást vezetnek”.

A d) pontban „orvosrendíri szemléket” helyébe „orvosrendíri hullaszemléket” teendő; g) pontban „közpiacot” szó után „vágóhidat” szó beszarusandó; „élelmiszerkereskedéseket” szó után „mészárszékeket” beveendő; az m) pontban felveendő még: „továbbá ügyelnek a mérés s gyógyanyagokkal való kereskedésre és kezelésre”.

Az n) pontnak azon része: „mint kerületi önkormányzatok közegészségügyi örei, minden közegészségügyi mozzanat felett örködni, a kerületükben lévő közutakat állapotára” a következő szöveggel helyettesítendő: „kerületi önkormányzatok közegészségügyi viszonyai felett örködni”.

A g) pontban szintén helyesebb, ha az „egészségügyi viszonyokról, közutak állapotáról” szavak a következőkkel cseréltetnek fel: „közegészségi viszonyokról”.

23. A 98. §-ban nem helyes annak kimondása, hogy csak egy fertőtlenítő alkalmazatik, mert egy ember egymaga még egy lakásban sem végezheti kellő módon a fertőtlenítéssel járó sokféle teendőköt.

Megfellelőnek tartanám, ha a város közönsége fontolóra venné a más hazai városokban is rendezesített egészségügyi állások szervezését, amely állások a tisztí orvosok ellenőrző szolgáltatának megkönyvített célozzak és amely állásokra alkalmazottak közül kettő megfelelő kiképzetés után, kizárólag a fertőtlenítési teendőket elláthatná.

24. A 130. §-nak azon rendelkezése, hogy a pénztári naplókrol másolat készíttessék és ez küldessék a mellékletekkel felszerelten megvizsgálás végett a számvétséghez, olyképpen lenne megváltoztatandó, hogy a naplók lemasolásának mellőzésével az eredeti naplók küldendők át, az igazoló okmányokkal együtt a kezelesi hónapot követő hó 4-éig megvizsgálás és könyvelés végett, átadási jegyzék mellett a számvétséghez.

25. §. A mérnöki hivatal szervezetét tárgyaló XIV. részt illetőleg nem forog fenn észrevétel az ellen, hogy a főmérnök fizetésének felel, továbbá két mérnök és két utbiztos összes fizetésével a város kizutalajja megterheltelessék, mivel a fennálló uthalozat kellő fenntartásánál való közreműködés a főmérnök felidejét bizonyára igénybe veszi és két mérnök, továbbá két utbiztos teljes tevékenységét igényelheti.

Felreértések kikerülése végett azonban az utalajpon terhelő járandóságok a 138., 142. és 146. §§-okban pontosan s részletesen körülírandók, illetve meghatározandók, hogy a fizetés alatt a lakberek és pótlékok is értekelnek vagy sem s hogy a közúti alapot két utmester és az utkaparók járandóságai is terhelik.

Ezen körülírás szükségét igazolja azon körülmény is, hogy a város közúti költségelirányzatának illető rovatóban a mérnöki járandóságok, a szabályrendelet vonatkozó rendelkezéséhez nem teljesen alkalmazkodva állítottak be.

Felveendő továbbá a szabályrendeletbe oly irányú rendelkezés, amely a műszaki tisztviselőket kötelezza, hogy az összes törvényhatósági közutakat évenként legalább ötször, a főmérnök legalább egyszer, a kiegészítő vonalakat pedig ezenfelül még ötször, illetve a főmérnök még egyszer beutazza, az utbiztosokra pedig oly kötelezettséget

háritson, hogy az összes utakat kéthetenként legalább egyszer, a kitépitetteket pedig ezenfelül még egyszer bejárják.

A mérnöki hivatalban szervezett mérnöki s építési állásokat érintő rendelkezések kibővítendő olyképen, hogy ezen állások elnyeréséhez az 1883. évi I. t. c. 10. §-ában előírt alaki képzettség igazolása, továbbá a hivatal vezető főmérnöknek 8 évi, a többieknek 4 évi gyakorlat kimutatása szükséges, a magánygyakorlat pedig teljesen kizárandó.

26. A „Szakbizottság”-ról szóló és a 162—201. §§-okat magában foglaló XVIII. rész a „közgyűlésről szóló III. rész után állítandó be, miután a bizottságok a közgyűlés szervezeteivel kapcsolatosak, továbbá „Szakbizottság” kitétel helyébe „Állandó bizottságok” kifejezés lenne irandó s az egész szabályrendeletben keresztülvezetendő.

27. A 175. §-ba első bekezdésű, az 1876. évi XIV. t. c. 164. §-ának megfelelőleg felveendő:

„Az egészségügyi bizottság tanácskozó, véleményező és indítványozó testület, amely rendszeresen egyedül illető hatóságával érintkezik”.

28. A 201. §-ban számszerűleg meghatározandó a hortobágyi jószágirtó gazdák által választandó felügyelő gazdák száma, valamint e szakasz 3. bekezdésében részletezendők azon intézkedések, amelyek megtételére ezen bizottság jogosult.

29. A 202. §. I. b) pontjának a kerületi tisztviselők s születésnők megválasztására vonatkozó részében felveendő, hogy ez az egészségügyi bizottság javaslata, illetve kijelölése alapján eszközlendő; ugyanzintén ezen szakasz II. részének a tisztviselők kinevezésére vonatkozó rendelkezéseibe is felveendő: „Az egészségügyi bizottság meghallgatásával”.

30. A szabályrendelet 207. (208.) §-a gyanánt felveendő volt azonban a törvényhatósági bizottság által törölt ezen szakasz: „*Renkivüli munkák teljesítésére minden tisztviselő alkalmazható, amely rendkívüli munkáért azonban külön díjazás nem jár*” a szabályrendeletbe ismét beállítandó, mert ennek hiányában a tisztviselő ezen kötelezettsége kétség tárgyát képezhetné.

Megjegyzem azonban, hogy ezen felveendő szakasz csak a tisztviselők szoros értelemben vett városi közigazgatási munka körére vonatkozatható s nem érinti azon rendkívüli munkákat, amelyeket egyes tisztviselők a tanács felelősségének elve alapján annak megbízásából s képviselésekben a város üzleti jellegű vállalatainál végeznek, valamint az ezen felügyelet fejeében alapszabályszerűleg járó jutalékokat.

31. A 210. §. végén zárójelben beveendő a 37,323—1908. számú itteni rendeletre való utalás.

32. A 213. §. 1. pontjában az árvászeki ölnökök törlendőek és a 2. pontba, az árvászeki elnök után állítandók be.

Ugyanezen szakasz második pontjába veendő fel az árvászeki elnök s ölnökök után az árvászekhez beosztott aljegyző is, mert ezen tisztviselő a szabályrendelet 69. §. c) pontja szerint, mint árvászeki segédelőadó, ölnöki teendőket fog végezni, ezen esetben pedig az 1877. évi XX. t. c. 177. §-ának 2. bekezdése értelmében szavazati joggal bír, tehát az árvászeki elnök s ölnökökkel azonos minősítéssel kell bírnia.

Ezen szakaszba pótlólag felveendő az állatorvos minősítését illető rendelkezés, mely szerint nevezettől az 1888. évi VII. t. c. 133. §-ában előírt minősítés beigazolása kívánandó meg.

33. A 214., illetve a 217. §§-ok rendelkezéseivel kapcsolatosan a *rendőrtelgenység* felelősségeben előterjesztett azon kérélem, mely szerint a fizetési fokozatokba történő beosztásuk méltányosabban eszközlőssétek, megfontoltság s határozathozatal tárgyává teendő.

34. A 215. §-ban foglalt kimutatás 31. sorszáma alatt felvett *tisztviselő* és szám alatt törlendő és a 12. alatt, a főügyész után állítandó be azon sorrendnek megfelelőleg, amelyben a szabályrendelet egyes részei egymást követik, hasonlóképpen törlendő a 42—45. számok

alatt felvett kerületi orvosok és az alügyész után állítandók be.

35. A 215., illetve 69. §§-kal kapcsolatosan tárgyalás alá veendő lesz a város árvászeki ölnöke felelősségeben előterjesztett azon kérélem, hogy az árvászeki segédszemélyzet létszámában külön iktató, kiadó s iratárósi állás rendszeresítésétek: miután az 1877. XX. t. c. 177. §-a és a Gyámügyi ügyviteli szabályzat vonatkozó §§-ai erre alapot adnak és miután az árvászeki személyzetre bízott teendők fontossága, illetőleg az árvászek ügyforgalmához mért terjedelme ezen állások létesítését indokolná.

36. A városi sorompósok felelősségeben foglalt azon kérélem, mely szerint a nyugdíj-kötelekbe felvéstessnek, az új nyugdíjszabályzat tárgyalásának keretében lesz érdemlegesen elbíralandó.

37. A *rendőrkapitányi kiadónak, valamint a városi hivatalsszolgálatnak* felelősségeben előterjesztett azon kérélem, hogy a fizetési fokozatokba történt beosztásuk méltányosabban eszközlőssétek, hasonlóképpen megfontoltság s határozathozatal tárgyává teendő.

38. A 222. §-ba az igénybevehető podgyász s hordár díjakat szabályozó rendelkezés, valamint kimondandó, hogy azok, akiknek feláru menetjegy váltására van jogosultságuk, az utazási jegynek csak felerészét jogosítvák felszámítani.

39. Minthogy végül a szervezési szabályrendeletben a városi tisztviselők, segéd-, kezelő-beosztott stb. *illetményeinek tervezett szabályosága az elvi alapot és rendszert nélkülözi* és a maga egészében ellenkezik az időközben a városok állami segélyezése, valamint a városi tisztviselők illetményei és egyes szolgálati s jogviszonyainak rendezése ügyében 1909. évi december 18-án 166,000—18,574—1909. szám alatt hivatali elődóm által kiadott körrendeletben lefektetett elveket és rendelkezéseket, felhívom a város közönségét, hogy a szervezési szabályrendeletnek a tisztviselők, segéd- s kezelő személyzet, valamint egyéb alkalmazottak fizetését illető részeit ezen körrendelet intézkedéseivel összhangba hozni igyekezzen, a szervezési szabályrendeletet a fentiek alapján újból dolgozza át s hozandó határozatát az összes tárgyirattal kapcsán terjessze fel hozzám újból jóváhagyás végett.

A szabályrendelet azon részei ellenben, amelyek észrevételém által nem érintettek, *előleg már most jóváhagyottnak tekintendők*, amiből kifolyólag megengedem, hogy a szabályrendelet nem kifogásolt részei a felmerülő szükséghez képest életbepeltessenek és végrehajtsanak.

Jelen rendelettel, a szabályrendelet, valamint a szóban levő határozatok ellen beérkezett felelősségek is elintézését nyertek.

Miről a város közönségét az iratok visszaküldése mellett további eljárás végett értesítem.

Budapest, 1910. évi február hó 24-én.

A miniszter helyett:

Dr. Némethy Károly,
miniszeri tanácsos.

Határozati javaslat.

7. §. 20. pont 4-ik sorában „307. §.—, 300. §-a”-ra helyesbítendő.

7. §. 40. pont törlendő, vagy módosítandó következőképen: „Másodfoku határozathozatali telekfelosztási ügyekben, ha ez a városat városrendezés, vagy anyagi tekintetben érinti.” Törles esetén a szakaszok megfelelőképen sorszámozandók.

12. §. 6-ik kikezdésében a „9. §-a” után beszuRANDO: „és az 1901. évi XX. t. c. 8. §-a”.

14. §. második és harmadik bekezdése helyett következő szöveg: „Rendkívüli közgyűlés összehívására vonatkozólag a fennálló törvények rendelkezései irányadók. [1886. évi XXI. t. c. 46. §. és 73. §. d) pont. 1907. évi LX. t. c. 7. és 8. §§.]”

15. §. illetve a III. rész után beveendő: „A közgyűlés rendje.”

17. §. 14. pontja végén a zárójelbe foglalt utalások következőképpen helyesbítendőek: „(1898. évi XXI. t. c., 1909. évi 35.000. és 1907. évi 140.000. számú B. M. rendelet).”

18. §. következőképpen helyesbítendő: „Ezeket kivül a tanácsülésekben” szavak után beszurandó: „a tisztifőorvos közegészségi ügyekben.”

20. §. c) pontja törlendő, illetve átendő a

21. §-hoz, mint 14-ik pont. Így a gazdasági és érzésveti ügyosztálynál a 14-ik pont a következő lenne: „vizszabályozási ügyek és helvízkérdések.”

23. §. 6. pont. A miniszteri leirat ezen pont szabatosabb szövegését kívánja meg. Ide vonatkozó javaslatom az lenne, hogy ezen pont szövege röviden következőleg volna megállapítandó: „a tanács hatáskörébe tartozó intézkedések és azok végrehajtására vonatkozó ellenőrzés és felügyelet”. A szöveg többi részét kihagyandónak vélem, mert egy ilyen általános értelemben tartott szöveg mindent felölel, míg a részletezés esetleg hiányokat tüntetne fel. A járvány ügy és ragálykórok elleni intézkedést kihagyandónak vélem, mert — helyesen jegyzi meg a belügyminiszteri leirat, hogy ezen intézkedések az 1876. évi XIV. t. c. 157. §. c) pontja szerint a törvényhatóság első tisztviselőjének hatáskörébe tartozik. Ennek megfelelőleg a 61. §. II. 26. pontjában megfelelő rendelkezés foglaltatik.

25. §. 7. pontja következőleg szövegezendő: „a hadmentességi díj követelések (talán kötelesek!) nyilvántartása.”

26. §. második bekezdésében ezen kifejezés helyett: „törvény rendelkezései” — „fennálló törvények rendelkezései” teendő.

26. §. 3-ik bekezdése következőképpen lesz szövegezendő: „Nevezetesen összeírja az adókötelezettséket és adótárgyakat, gyűjti az egyes adók kivételéhez szükséges adatokat, kiveti az állami egyes adók közül azokat, amelyeknek kivétele törvény szerint a város feladata; továbbá a kereskedelmi és iparkamarai illetéket, utadót, a városi adókat; végül teljesíti az összes előírt. könyvelési, nyilvántartási és behajtási teendőket.

A város területén lakó feleket terhelő és végrehajtás utján való behajtás céljából kimutatott bélyeg- és jogilletékeket a fennálló törvények és rendeletek értelmében nyilvántartja, behajtja és illetékes helyre beszállítja. (1883. évi XLIV. t. c. 52. és következő §§. Magyarországi Rendeletek Tárának 1884. évf. 86. sorszám alatt kiadott 20,119/1884. sz. P. M. rendelet III. és IV. része; továbbá az 1891. évfolyam 45. sorszám alatt kiadott 103.539/1890. sz. P. M. rendelet).”

28. §. 2-ik bekezdésében ezen rész: „az adóügyi panaszokat meghallgatja és azokat a lehetőségekhez képest rövid uton elintézi”, következőképpen szövegezendő: „az adóügyi panaszokat meghallgatja s azokról, amennyiben elintézésük hatáskörét túlhaladja, jegyzőkönyvet vesz fel és azt átküldi az illetékes hatóságnak.”

37. §. A belügyminiszteri rendeletek a 37. §-ra vonatkozó észrevétele nem világos. Külön rendszeresített iktatói állásra hivatkozik, holott az új szabályrendeletben rendszeresített és a 215. §. 129. sorszáma alatt sorolt iktató van emítve a 37. § 2. pontja alatt azon megjegyzéssel, hogy ez az iktató teljesíti a kiadói és irattárvezetői teendőket is. Ez az állás eddig szervezve nem volt és ezeket a teendőket egy adó beosztott írnök végezte. Ezen hármas munkának a leiratban kívánt megosztása csakis egy új kiadói állás szervezésével lenne keresztülvihető.

52. §. 2-ik bekezdésének két utolsó pontja következőképpen módosítandó: „A kiküldtást árt a törvényhatósági bizottság állapítja meg és az árverés eredményét is az hagyja jóvá. (1886. évi XII. t. c. 120. és 164. §§.)”

61. §. I. c) pontjából ezen szavak: „pénz- és értékküldeményeket” törlendőek.

61. §. II. 5. pontja egészben törlendő Ennek megfelelőleg a

121. §. első bekezdése következőleg módosítandó: „A postalai pénz- és értékküldeményeket — az árvaszek részére érkezettek kivételével — a számvényvező előzetes feljegyzése után a pénztáros és ellenőr veszi át. (1901. évi XX. t. c. 38. §., 55,200—1903. B. M. sz. rendelet 26. §.)”

61. §. II. 26. pontjában az 1876. évi XIV. t. c. 157. §-a idézendő, ugyszintén a

61. §. II. 30. pontjában is.

61. §. II. 31. pontjának hivatkozása következőleg igazítandó ki: „[1876. évi XIV. t. c. 157. §. g) pont, 25,857—1906. B. M. sz. rendelet.]”

61. §. II. 33. pont után, mint külön 34-ik pont felveendő a következő szöveg: „közegészségi ügyekben másodfokon határoz”. A további pontok megfelelőleg sorszámozandók.

74. §. Da) pontja után következő szöveg vendő fel: „A tisztí ügyész gyám-pénztári kölcsönök kötésénél semmiféle díjakat nem szedhet.”

77. §. 4-ik sorában „rendőrkapitány” helyett „rendőr-főkapitány” irandó.

81. §-nál a rendőr-főkapitánynak közegészségügyekbeni teendőit szabatosan, a közegészségügyi törvény rendelkezéseinek szem előtt tartásával kívánja a miniszteri leirat megállapítani. A közegészségügyi teendőkről módosított szabályrendeletünkben szó van a 81. §-ban és a 83. §-ban is; tehát közegészségügyi teendőket oszt be a rendőr-főkapitány személyes és közvetlen vezetése alatt álló előlki ügyosztályhoz és a közigazgatási ügyosztályhoz is. Ez mindenesetre hatásköri összeütközést és zavart okozhat. Nezetem szerint a közegészségügyi teendők elrendelése, végrehajtása és az azokra való felügyelet vagy a főkapitány hatáskörébe, vagy a közigazgatási ügyosztályt vezető rendőrkapitányi ügykörébe osztandó be. Ezen ügyek fontosságára való tekintettel talán a főkapitány hatáskörébe kellene utalni ezek teendőit. A szövegészeti illetőleg meghallgatandónak gondolnám Körner Adolf tanácsnokot és a tisztí főorvost.

84. §. utolsó bekezdéseként a következő szöveg lenne felveendő: „Teljesíti a fennálló törvények és rendeletek értelmében az állami illetékekről kiállított fizetési meghagyásokat és intések kézbesítését. (1881. évi XXXIV. t. c. 14. §., Magyarországi Rendeletek Tára 1884. évf. 86. sorszám alatt közzétett 20,119—1884. sz. P. M. rendelet I. és II. része.)”

85. §. 4a) pontja pótlandó a következővel: „az országos bűnügyi nyilvántartás tárgybán kiadott 24,300—1908. sz. igazságügyminiszteri rendelet végrehajtása.

93. §. d) pontja következőleg módosítandó: felügyel a himblóttás és trachoma ügyekben elrendelt intézkedésekkel foglalatosságára;

93. §. e) pontjában „a fertőző betegségek” helyébe „ragályos betegségek” kifejezés illesztendő.

95. §. b) pontja pótlandó a következővel: „felügyelnek a községi ápolás alatt levő elmebetegre, hülyékre, siketnémákra, vakokra és nyomorékokra; ezekről nyilvántartást vezetnek.”

95. §. d) pontjában „orvosrendőri szemléket” helyett „orvosrendőri hullaszemléket” teendő.

95. §. g) pontjában e szavak után: „mihez képest a közpiacot” beszurandó „vágóhidat”, — „élelmiszerkereskedéseket után” „mészárszékeket”.

95. §. m) pontja pótlandó a következővel: „továbbá felügyelnek a mérég- és gyógyanyagokkal való kereskedelemre és kezelésre.”

95. §. n) pontjának következő bekezdése: „mint kerületiellenek közegészségügyi örei, minden közegészségügyi mozzanattal felett örködni, a kerületükben levő közutak állapotát” törlendő és e helyett a következő illesztendő: „kerületeiknek összes közegészségügyi viszonyait felett örködni”.

95. §. q) pontja következőleg módosítandó: „a köz-

egészségügyi viszonyokról és a köztisztaságról a tiszti főorvosnak havonként jelentést tesznek.

98. §-ra tett észrevételt illetőleg meghallgatandónak vélem a tiszti főorvos véleményét.

130. §. következőleg lenne módosítandó: „Az eredeti pénztári napló a pénztárnok és ellenőr által aláírva az okirattal és segédnaplókkal együtt a kezelési hónapot követő hó 4-ik napjáig megvizsgálás és könyvelés végett átadási jegyzék mellett a számvétséghez átteendő; a naplót és átadási jegyzéket a számvétség aláírja és mint a felszerelt számadás átvételéről szóló elismervényt a pénztárnak visszaadja”.

136. §-ba, mint új 4-ik pont, következő lenne beillesztendő: „4. Az összes törvényhatósági közutakat éventek legalább ötször, a főmérnök legalább egyszer; a kiépített vonalakat pedig ezen felül még ötször, illetve a főmérnök még egyszer beutazni köteles. Erről a főmérnök a polgármesternek, a szakosztályt vezető mérnök pedig a főmérnöknek minden egyes esetben az utazás bevégezése után 8 nap alatt jelenteni tartozik”.

138. §. utolsó előtti bekezdése következőleg lenne módosítandó: „A főmérnöknek, az építésznek, a mérnöknek és az építőmesternek a törvényszerű minősítéssel kell bírniuk és ezenkívül a hivatalt vezető főmérnöknek nyolc évi, a többieknek négy évi gyakorlati kimutatása szükséges. A városi mérnöki hivatal tagjainak magán munkákat végeztetését a polgármester a főmérnök meghallgatása után esetről-esetre engedélyezheti. Ezen engedély előzetes kikérése és megnyerése nélkül a magán-gyakorlat folytatása teljesen kizáratik”.

Mint hogy a magánygyakorlatra vonatkozó megjegyzés a 134. §. utolsó bekezdésében foglaltatik, ahol azonban ez nem megfelelő helyen volt, a 134. §. utolsó bekezdése törönd.

138. §. Utolsó bekezdése a következőleg lenne módosítandó: „A főmérnök fizetésének fele és két mérnök teljes fizetése az utadó-alap terhére esik. Fizetés alatt a lakberek és pótlékok is értendőek”.

142. §. a következő bekezdéssel lenne pótlendő: „A város külterületére beosztott 2 utmester összes javadalmazását, ide értve a lakbereket és pótlékokat is az adóalap fedezi”.

145. §. pótlendő a következővel: „ezenkívül az utmesterek az összes utakat kéthetenként legalább egyszer, a kiépítettek pedig ezenfelül megégyezser bejárni kötelesek. Ezen kötelességük teljesítéséről a bejárás megtörténte után három nap alatt esetről-esetre a főmérnöknek jelenteni tartoznak”.

146. §. pótlendő lenne a következővel: „A külső-ségre alkalmazott utkaparók összes javadalmazását, ide értve a lakbereket és a pótlékokat is az utadóalap fedezi”.

XVIII. rész a miniszteri leirathoz képest a közgyűlésről szóló III-ik rész után lenne beillesztendő és a „szakbizottság” kitétel helyébe mindenütt „állandó bizottság” kifejezés lenne irandó.

175. §. első bekezdésűl a következő lenne beillesztendő: „Az egészségügyi bizottság tanácskozó, véleményező és indítványozó testület, amely rendszeren egyedül illető hatóságával érintkezik”.

201. §. Az intéző bizottságról szóló ezen szakaszba beillesztendő a felügyelő-gazdák száma. Ezenkívül kívánja a belügy. leirat, hogy ezen §. egy harmadik bekezdéssel toldassék meg, amelyben részletezendők azon intézkedések, amelyek megtételére az intéző-bizottság jogosult. Ezen miniszteri észrevételre megjegyzem, hogy a második bekezdésben a bizottság teendői, habár csak nagy vonásokban, elsorolva vannak. A részletezést illetőleg javaslatot tenni ez alkalommal nem tudok, mert ennek az intéző-bizottságnak a hatáskörével tisztában sohasem voltunk. Épen ez okból azonban célszerűnek tartanám, hogy a leirathon foglalt kívánságnak elég tétetnék.

207. §-ban mint új szakasz felveendő a következő: „Rendkívüli, de csakis szoros értelemben vett városi közigazgatási munkák teljesítésére minden tisztviselő alkal-

mazható, azonban e rendkívüli munkáért külön díjazás nem jár.”

(A további szakaszok megfelelőleg sorszámozandók.)
210. §. után zárójellel beveendő: („37,323—1908. B. M. sz. rendelet”).

213. §. utolsó pontjából ezen szavak: „árvaszéki ülnököknek” töröndök s ugyanezen § második pontjába betendő, amikor is ezen pont következőleg fog szólni: „2. Az árvaszéki elnököknek, árvaszéki ülnököknek és árvaszékek besztott aljegyzőinek stb.”

213. §. pótlendő a következőkkel: „12. Az állatorvosoktól az 1888. évi VII. L-c. 133. §-ában előirt minősítés beigazolása kívánandó meg.”

214. §. és 217. §-hoz azon megjegyzést fűzi a miniszteri leirat, hogy a rendőrlégénységnek a fizetési fokozatba történő beosztása méltányosabban lenne esz-közlendő és megfontolás s újabb határozathozatal tárgyává teendő. Mint hogy a rendőrlégénység fizetésének megállapítását magasabb összegekben hozom javaslathoz és mivel az öt éves beosztás helyett négy, vagy esetleg három éves beosztást alkalmaznánk, amely esetben a házipénztár ezen első alkalommal nagyobb mérvű megerterhelést szenvedne: javaslatom az, hogy az átmeneti intézkedést tartalmazó 214. §. változtatlanul tartassék meg.

215. §-ra tett észrevételek, mint hogy az ezen §-ban foglalt kimutatás javaslatomnak megfelelően teljesen kihagyandó lesz, hogy a létszám megállapítását tartalmazó összeállításnál a tiszti főorvos, a tiszti főügyész után, a ker. orvosok az alügyész után sorozandók.

69. §. h). A miniszteri leirat 35. pontja alatt tett észrevételt illetőleg javaslom, hogy a 69. §. l) pontja következőleg módosítsassék: „A segédsejmeltyz. u. m.: 1 iktató, 1 kiadó, 1 irattárnok és a szükséges napidíjas irnokok.” Ennek megfelelőleg javaslom továbbá, hogy az árvaszékekhez egy iktató, egy kiadó és egy irattárnoki állás rendszeresítsessék, meg pedig az általam beterveztelt fizetési tervezet XI. fizetési osztály 3-ik fokozatában kezdődő javadalmazással. (1800 kor. fizetés 640 korona lakpénz.)

A miniszteri leirat 36. pontját illetőleg javaslom méltóztatassanak a városi sorompók azon kérelmét, hogy ők a nyugdíj kötelekbe felvétsenek, a jog- és pénzügyi bizottsághoz kiadni, mint hogy az új nyugdíj-szabályzat tárgyalás végett ezen bizottságnál van.

A miniszteri leirat 37. pontjára megjegyzem, hogy niután a fizetések az általam tervezett kimutatásnak megfelelőleg bizonyos mérvű emelkedésben részesülnek, a rendőrlékapitányi kiadó és a városi hivatalszolgák felebbezésében foglalt kérelem ez által nézetem szerint teljesítve van.

222. §. következő módosítását ajánlom: Cím: „Napidíj fokozatok. Az 1. és 2. bekezdést törölném és kezdeném a I-gyel. Azután a I. rész után tenném be a következőket: „A fent megállapított napidíjakon kívül az igazolt és tényleg kifizetett szállás- és fuvardíjak, valamint a podgyász- és hordár-díjak is felszámíthatók.

Azon tisztviselők, akiknek feláru menetjegy váltására van jogosultságuk, az utazási jegyeknek a fele részét számíthatják fel.

Reprezentációs kiküldetések esetében a tanács szabja meg a napidíjat, amely azonban a jelen szabályrendelet szerint felszámítható napidíj kétszeresénél több nem lehet.”

II. első bekezdése után lenne beillesztendő a következő: „A város belterületén sem köz-, sem magánygyben napidíj nem jár. Uti általánny ellátott tisztviselő napidíjat és utazási költséget csak abban az esetben számíthatnak fel, ha kiküldetésük saját működési területükön kívül esik, vagy ha rendes szolgálati minőségükkel egybe nem kötött teendő végzésére küldetnek ki”.

Javasalom egy számgarykornoki állás rendszeresítését. Indoklom ezt azzal, hogy az árvaszéknél jelenleg csak egy számtiszt van beosztva, aki hogyha betegség esetén, vagy más ok miatt teendőnek ellátásában akadályozva van, a mai állapotok szerint nem helyettesíthető, külö-

nösen azon idő alatt, amíg az árvaszék a városházán kívül nyer elhelyezést.

Amennyiben a belügyminiszter ur a szabályrendeletnek észrevételek által nem érintett részelt civileg jóváhagyta és megengedte, hogy ezen részek a felmerülő szükséghez képest életbe léphessenek és végrehajthatassanak: javasolom, méltóztatassanak előterjesztést tenni a közgyűlésnek, hogy a rendőrfelügyelői, adófőtisztai és a számgazdornoki állások ez alapon a legközelebbi jövőben betöltsenek.

Javaslat

a szervezeti szabályrendelet XIX. részének módosításához.

A 202. §. I. a) pontja változatlanul marad. A b) pontnál szükségesnek tartanám minden félremagyarázás kiküszöbölése szempontjából ált. kifejezés helyett „az összes segéd- és kezelőszemélyzetet” az állásokat egyenként elsorolni, annyival is inkább, mert sehol a megkülönböztetés arra nézve, hogy mely állások a tisztviselői és melyek tartoznak a segéd- és kezelő személyzethez megtevéni nincs és e tekintetben nagyon könnyen félreértések állhatnak elő.

Ezenkívül a miniszteri leirat kívánságához képest a b) pont végén megjegyzendő, illetve beveendő: „a kerületi tisztiorvosok és szülésznők megválasztása az egészségügyi bizottság javaslata, illetve, kijelölése alapján történik.

Ugyanezen § II. pontjához módosításképpen javasolom, hogy vételessék be a rendőrfelügyelői állás. Azt gondolom, nem igen szükséges a tek. tanács előtt azon álláspontoknak helyességét indokolnom, hogy közérdekből mennyire kívánatos, hogy a rendőrfelügyelői állás kinevezés útján töltsék be. A rendőrfelügyelő a végrehajtó rendőrségnek, a szoros értelemben vett rendőri személyzetnek épen úgy főnöke és vezetője, mint a rendőrfőkapitány az egész rendőrségnek és rendőri tisztviselői karnak. És ha nem fontosabb, de egyenlő fontossággal bír a rendőrség tevékenységének kifejtésében, a kiadott rendelkezéseknek pontos és szakszerű végrehajtása. Nagy behatással bíró kérdésnek tartom tehát azt, hogy a végrehajtásra hivatott rendőrség élére egy képzett, gyakorlati bíró, erőlyes és tapintatos egyén alkalmaztassék. Választásnál pedig ezt elerni, amit a tapasztalat sokszor beigazolta, igen sokszor nagyon nehéz, annyival is inkább, mert felek öle, hogy sokan ezen állás fontosságát lekicsinyelhetik.

A főispáni életfogytiglani kinevezésnél azonban feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a polgármester befolyása biztosíthatassék. Ezért ezen § II. bekezdésének első sorát javasolnám a következőleg módosítani: „a főispán, a polgármester és a tanács véleményének meghallgatásával életfogytiglan nevezi ki: . . .

Ezenkívül a miniszteri leirat kívánságához képest ezen részbe felveendő: „a tisztí főorvos kinevezése mindenkor az egészségügyi bizottság meghallgatásával is történik”.

A közgyűlés által elfogadott szabályrendelet a tisztviselői és az összes alkalmazottak fizetéseit, melözve a fizetési osztályokba és fokozatokba való sorozást és tekintet nélkül az eltöltött szolgálati időre egy összegben állapította meg. Miután a belügyminiszter ur leiratában azon, nézetem szerint, helyes álláspont foglalja el, hogy a fizetése osztályok és fokozatok szerint állapítandók meg és hogy az alkalmazottak eltöltött szolgálati évök szerint osztandók be az osztályokba és fokozatokba és mivel javaslatomat ennek megfelelőleg készítettem el, ennek megfelelőleg a 202. § után a következő új szakaszok bevetélt hozom indítványba:

203. §.

Debrecczen sz. kir. város törvényhatósága tisztviselőinek, segéd- és kezelő személyzetének létszámát a —, §-ban foglalt kimutatás állapítja meg.

204. §.

A polgármesternek, mint a város törvényhatósága első tisztviselőjének fizetése fizetési osztályon felül egy összegben a következőleg állapítatik meg:

fizetés	12,000 kor.
lakpénz	2,000 kor.
személyi pótlék 1,000 kor.	

Rendelkezésre áll ezenkívül egy városi ugynevezett polgármesteri fogat és egy tisztlegény.

205. §.

A városi tisztviselők (tisztí, segéd- és kezelő személyzet) fizetés és lakpénz tekintetében a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi X. t.-c. által megállapított VI—XI. fizetési osztályokba sorozatnak és az alábbi szakaszokban foglalt változatásokkal az ezen osztályokra rendszeresített fizetés és lakpénznek megfelelő összegű fizetés és lakpénzben részesíttetnek.

206. §.

A XI—X. és IX. fizetési osztályokban 5—5, a VIII—VII. és VI. fizetési osztályokba pedig 3—3 fokozat állapítatik meg.

A várakozási idő az egyes fokozatok közötti előlépést illetőleg a XI—X. és IX. fiz. oszt.-ba négy év, a VIII—VII. és VI. fiz. oszt.-ba pedig öt év.

A VI. fiz. oszt.-ba soroztatik: a főjegyző, mint polgármester helyettes és a főkapitány.

A VII. fiz. oszt.-ba soroztatnak: az árvaszéki elnök; a tanácsnokok, a főszámvévo, a tisztí ügyész és a főmérnök.

A VIII. fiz. oszt.-ba soroztatnak: az I. és II. aljegyző, a tisztí főorvos, az árvaszéki ülnökök, a főszámvévo helyettes, az építész, a mérnökök, az erdmester és két rendőrfőkapitány (egyik a bünygi oszt. főnök, másik a mezőrendőrfőkapitány.)

A IX. fiz. oszt.-ba soroztatnak: két rendőrfőkapitány, a III. és IV. aljegyző, a főfelvétárnok, a házipénztárnok, a számvévo és erdszék, akinek fizetése ezen osztály 3-ik fokozatán kezdődik, továbbá a négy I. oszt. rendőrfogalmazó, az adófőtiszt, a tisztí alügyész, az adópénztárnok és a közgyám, akinek fizetése ezen osztály ötödik fokozatán kezdődik.

A X. fiz. oszt.-ba soroztatnak: a igazgató II. o. rendőrfogalmazó, a ker. orvosok, a vágóhídi négyes, a városgazda, a házipénztári ellenőr, a számtisztész, a rendőrfelügyelő, a tanács iktató, a tanács kiadó és az építőmester, akinek fizetése ezen osztály harmadik fokozatán kezdődik. Továbbá a birtoknyilvántartó, illetéknnyilvántartó, vámfelügyelő, adópénztári ellenőr, gyámpénztári ellenőr, az adókiadó, a mátai biztos és a mérnöki rajzoló, akinek fizetése ezen osztály ötödik fokozatán kezdődik.

A XI. fiz. oszt. soroztatnak: az adóbiztos, a pénztári tiszték, a vágóhídi ellenőr, a leltárbiztos, a rendőrfőkapitány iktató, a rfőkap. kiadó, a polgári biztosok, a rendőrbiztosok, a mező. biztosok, a népfelkelő nyilvántartó, az I. o. kórházi biztos, a szállásmester, a külső állatorvosok, az irodatiszték, a levéltárnok és a vágóhídi gépész, akinek fizetése ezen osztály harmadik fokozatán kezdődik; továbbá a segéd városgazda, a gyakornokok, az irnokok, a végrehajtók, a kézbesítész vezető, a helyettes leltárbiztos, a II. o. kórházi biztos, a katonaugyi nyilvántartó, a katonaugyi iktató, utmesterek, segéd adókiadók és büntetésépész behajtó, akinek fizetése ezen osztály ötödik fokozatán kezdődik.

207. §. Azt, hogy a fiz. osztályokba sorozott tisztviselőknél, segéd- és kezelőszemélyzetnél minő fizetésre van igényök, a —, §-ban foglalt kimutatás tünteti fel.

208. §. A lakaspénz minden egyes fizetési osztályra nézve egyenlő összegben állapítatik meg.

Azok a városi tisztviselők, akik természetben kapnak lakást, lakaspénzre igényt nem tarthatnak.

209. §. A fizetés és lakbéren felül pótlékban részesülnek a következő tisztviselők:

a gazdasági tanácsnok, napidíjátalány címen 800 K
főmérnök, működési pótlék címen 2000 K
bűnügyi osztályfőnök, működési pótlék címen 500 K
mezőrendőrkapitány, lóártás és napidíj-
átalány címen 2000 K

építész, működési pótlék címen és személyi
pótlék címen 1600 K
erődmester, lóártás és napidíjátalány címen 2000 K
városgazda, napidíjátalány címen 800 K
rendőrségi felügyelő, lóártási átalány címen 600 K
külső ker. orvos, lóártási átalány címen 600 K
vágóhídi gépész, működési pótlék címen 600 K
mái biztos, lóártási és napidíjátalány c. 600 K
külső állatorvosok, ló. és napidíját. c. 600—600 K
mezőrendőrbiztosok, lóártási átalány c. 600—600 K
külső utmesterek, lóártási átalány c. 600—600 K
külsőségi végrehajtó, lóártási és napidíját. c. 1000 K

210. §. A szolgálati idő tartamának kezdete az első választás, vagy kinevezésnél a hivatalos eskü letételének napjától, más esetekben, ha az új állás elfoglalásának napja megállapítva nincs, a kinevezés, vagy választás napjától számítatik.

211. §. Uj hivatali állások rendszeresítésük alkalmával az ezen szabályrendelet által megállapított fizetési osztályok valamelyikébe sorozandók be.

212. §. A tisztviselők (segéd- és kez. személyzet) az egyes fizetési osztályokba választás, illetőleg kinevezés folytán jutnak. A választás, illetőleg kinevezés csak az illető fizetési osztály legalsóbb fizetési fokozatába való s orozással történhetik.

Kivételt képeznek ezen szabály alól: a XI., X. és IX. fiz. oszt.-ba sorozott azon tisztviselők és alkalmazottak, akiknek fizetések az előbbi §. szerint az illető fizetési osztályok harmadik fokozatában kezdődnek.

Ugyanazon fiz. oszt.-ban a meghatározott idő eltelte után újabb választás, vagy kinevezés nélkül lép elő az illető városi alkalmazott a magasabb fokozatba, mindazonáltal az előlépés pontos határidejét és a magasabb fizetés folyósítását a számvénőség előterjesztésére a városi tanács állapítja meg. Kivételt képez azon alkalmazottak, kinek várakozási ideje fegyelmiüg. meghosszabbítottat.

Ha valamely fiz. oszt.-ba tartó alkalmazott ugyanazon fiz. oszt.-ba tartozó más állásra alkalmaztatik, ez csak azzal a fizetéssel történhetik, melyet az illető előbbi állásában élvezett.

213. §. A jelen szabályrendelet hatálya léptéig ugyanazon állásban, vagy ugyanazon fizetéssel eltöltött szolgálati időbe az igények egyenkénti megállapításánál ugy kell számolni, mintha az a szabályrendelet hatályának tartama alatt lett volna el.

214. §. A magasabb összegű fizetésre igényt adó szolgálati időbe a szabadságon töltött idő beszámítandó, ha az egyhuzamban egy évet nem halad.

215. §. A szolgálati idő számításánál az u. n. kedvezményes évek (az 1896. évi millenniumis), továbbá a helyettesi minőségben, ugyszintén a nyolc hétnél hosszabb ideig tartó tényleges katonai szolgálatban, vagy ideiglenes nyugalmazott állapotban töltött idő be nem számítható. Azonban a tényleges katonai szolgálatot, illetőleg az ideiglenes nyugdíjazást megelőzőleg és az azt követőleg ugyanazon fizetési osztályban eltöltött szolgálati idő együtt számít.

216. §. Rendszeresített állásokban a fizetési fokozatba való beosztásnál a végleges és az ideiglenes minőségben eltöltött szolgálati idő között különbség nincs.

217. §. Tiszteletbeli tisztviselő csak akkor lép az illető állással egybekötött illetmények élvezetébe, ha arra az állásra megválasztatik, illetőleg valószínűleg kinevezetik.

A tiszteletbeli állásban eltöltött szolgálati idő azonban sem a magasabb fizetési fokozatba, sem a magasabb fizetési osztályba való előlépés szempontjából nem jön figyelembe.

218. §. A XI., X. és IX. fizetési osztályból a közvetlenül magasabb fizetési osztályba megválasztott, illetőleg kinevezett azoknál a városi tisztviselőknél és alkalmazottaknál, akik e kinevezést, illetőleg megválasztást megelőzőleg a közvetlenül alacsonyabb fizetési osztályban 15 évnél többet töltötték, a 15 évet meghaladó ez az idő — a magasabb illetményekre való igény szempontjából — olyannak tekintendő, mintha ezt a magasabb fizetési osztályban töltötték volna s fizetésük ebben a magasabb fizetési osztályban ennek megfelelően állapítandó meg.

219. §. Azoknak a városi alkalmazottaknak, kik jelen szabályrendelet hatálya lépte után töltik be a magasabb fizetési fokozatra igényt adó szolgálati idejüket, a magasabb fizetési fokozatra való igényük hivatalból állapítandó meg s a magasabb fizetési fokozattal járó fizetés az igényt megállapító szolgálati idő leteltét követő hó 1-től kezdve teendő folyóvá.

A városi alkalmazottaknak magasabb fizetési fokozatra igényt adó szolgálati idejét a városi számvénőség állománykönyvekben nyilvántartani s minden egyes igényt adó szolgálati idő betöltéséről a városi tanácsnak a pénztári intézkedés tervezetének bemutatása mellett jelentést tenni köteles, úgy, hogy a fizetési többlet a kellő időben utalványozható legyen.

220. §. Azokra a kérdésekre nézve, amelyek a jelen szabályrendelet alapján megillető illetményekre való igényből erednek, valamint az ebből az igényből folyólag a város pénztárával szemben támasztott követelésekre nézve halálozathozatalra — minden más eljárás kizárásával — a városi tanács illetékes, melynek határozata ellen a m. kir. közigazgatási bíróság előtt panasznak van helye.

204. §. Amelynek és a következő szakaszoknak számai a fentebb javasolt pótlások elfogadása esetén megfelelőleg változnak, változatlanul elfogadtatik.

A 205. §-hoz azon javaslatot tesztem: hogy csakis a lóártási és napidíjátalányokra mondassék ki, hogy azok fizetés jelleve nem birnak és a nyugdíjba be nem számítatnak.

A 206. §., miután arról a javasolt 210. §-ban van szó — törendő, vagy megfordítva.

A 207.—214. §§-ig a szöveg módosítást nem szenved. A 215. §-ba az ottan foglalt kimutatás helyett beillesztendő az új osztályok és fokozatokba beosztott kimutatás.

A 216. §-ba a) és b) alatt bevett kimutatást változtatlanul benthagynandónak vélem a következőkkel: „Osztályon kívül helyezett egyéb alkalmazottak illetményei” és azon változtatással, hogy kihagyám belőle a b) 1.—33.—35.—36.—40. és 41. alatti tetteket, amelyek nem állandó és nem ide tartozó, hanem inkább költségvetési tetteket képeznek.

Tökeletesség szempontjából pedig szükségesnek tartanám itt is elsorolni, hogy ezen alkalmazottak közül, kiket nevez ki a polgármester, kiket alkalmaz a városi tanács és mennyi időre. A 217. §-ba bealkalmazandó az újabb javasolt fizetési kimutatás, ugyszintén a 218. §-ba is. A 218. §-ba azon módosítást javaslom tenni, hogy a rendőrfőkapitánynak tiszti legyen ne adassék.

A 219. §-t törölni javaslom és annak megállapításával, hogy a napidíjasok állandó létszáma helven legyen, a külön íven be terjesztett javaslat elfogadását és beillesztését kérem.

A tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetéseinek megállapítására javaslatomat a fentiekben terjeszttem elő.

A belügyminiszteri leirathatott tét észrevételek folytán teendő módosításokat illetőleg javaslatomat külön íven terjeszttem be, ugyszintén a közgyűlési ügyrend módosítására vonatkozólag is, amelyet a Belügym. ur a szerv. szabályrendeletbe bevétetni kíván.

Ezekem kívül feleltem, hogy nézetem szerint kívánatos lett volna a tanács ügyosztályok beosztásán némi módosításokat tenni, mert különösen a rendészeti,

egészségügyi, építkezési és kihágási ügyosztályt egy ember fizikai erejét túlhaladó munkakört ölel fel és semmiféle indokolt összefüggést nem találak az itt összezsufolt ügyek között. Itt említem fel, hogy nagyon eljött volna már az ideje annak, különösen ma, amidőn nagy építkezések, nagyszabású közművek megvalósítása előtt állunk, hogy egy műszaki tanácsosi állás szervezéseként. Nagyon óhajtottam volna a gazd. ügyosztály szervezetén is változtatni, mert nagyon indokoltak látnám a szervezetnek olyképeni módosítását, hogy a szorosan vett gazd. ügyek vezetésére, a városi gazdálkodás élére egy szakképzett s megfelelő gyakorlattal bíró gazd. intéző állítanék.

Ezen kérdések bővebb fejtegetésére, méginkább azok megvalósítására vonatkozó javaslatlételle vállalkozni nem mertem, mert talán ma ez nem volna tapintatos és célszerű dolog és mert ezáltal az ügy is elég régen buzgó életbelepítése szabályrendeletünk megint csak késedelmet szenvedne.

Felemlítem a rendőrségre vonatkozó részt. Megvalom őszintén, hogy szervezeti szabályrendeletünk ezen részével vagyok legkevésbé megelégedve. Zavarosnak és a gyakorlatban nehezen keresztül vihetőnek tartom és nem tartom alkalmasnak arra, amidőn pedig mindannyian óhajtunk, hogy rendőrségünket modern színvonalra emeljük. De ide vonatkozólag sem teszek javaslatot, csak felvetem azt a kérdést, hogy nem tartaná-e a tek. tanács célszerűnek, ha ezen rész módosítására vonatkozólag a rendőrfőkapitányi állásra kijelölt és helyettes rendőrfőkapitányi állását pár nap mulva elfoglaló Rostás István urat megkerdeznék és véleményét kikérnék.

Be kellene venni szervezeti szabályrendeletünkbe, — amint ezt Polgármester úról hallottam, a városi kertészetre vonatkozó szabályzatot is. Miatán azonban adatok e részben rendelkezésre nem állnak, amennyiben alkotott külön szabályrendeletünk a Belügyminisztériumtól talán még vissza nem érkezett, idevonatkozólag javaslatot tenni nem áll módomban.

Szabályzat

Debreczen szab. kir. városnál napidij mellett alkalmazott (napidijas irnok, napidijas becsűs) segédszemélyzet szolgálati viszonyai- és javadalmazásairól.

(Tervezet.)

1. §. Debreczen szab. kir. városnál alkalmazott összes napidijasok a polgármester által nevezetnek ki s ugyanez által bocsátatnak el.

2. §. Minden napidijas az 1886. évi XXI. t. c. 86. §-ában meghatározott esküt tartozik letenni a polgármester előtt.

3. §. A napidij mellett alkalmazott segédszemélyzet tagjának szolgálati ideje azon naptól kezdve számítatik, amely napon az eskü letétele után szolgálatát tényleg megkezdje.

4. §. Az alkalmazott segédszemélyzet szolgálati ideje nyilvántartás végett a polgármesteri hivatalnál törskönyvbe vezetendő.

A törskönyvbe minden egyes napidij mellett alkalmazott részére külön lap nyitandó, melyben az illető kora és családi állapota, végzett tanulmánya, a felvétel s a szolgálat megkezdésének ideje, a felvételi értesítvény száma, az eskü letételének ideje, a napidij összege, a szolgálatból történt elbocsátás napja bevezetendő.

5. §. A napidij mellett alkalmazott segédszemélyzet szolgálati beosztását a polgármester teljesíti, e szolgálati tekintetben azon hivatal, illetőleg ügyosztály vezetőjének vannak alárendelve, ahoza beosztattak.

Fegyelmi tekintetben a polgármester rendelkezése alá tartoznak.

6. §. Azon napidijas irnokot, ki szolgálati kötelességének egy éven át jól megfelelt s kifogástalan magaviseletet tanúsított, a polgármester az ügyosztály-vezető tisztviselő meghallgatása után véglegesíti s az erről szóló igazolványt kiadja.

7. §. Az ideiglenes szolgálati időtartamra a napidij mellett alkalmazott segédszemélyzet javadalmazása napi 2 koronában állapított meg s az ezen egy évi szolgálati idő eltelte után véglegesített napidij mellett alkalmazott segédszemélyzet a következő kedvezményben részesül:

a) A napidijas a véglegesítéstől számított

1—3 évi időtartamra napi	2 K 50 fill.-ben
3—6 " " " "	3 " — "
6—9 " " " "	3 " 50 "
9—12 " " " "	4 " — "
12 " " " "	4 " 50 fill.-ben

állapított meg.

b) Szolgálatképtelenség esetében a vonatkozó szabályrendelet értelmében nyugdíjban részesítetik.

c) Igazolt betegség esetén, a betegség kezdetétől számítva 20 héten át teljes napidiját kapja; a további 16 hétre annak 50%-át, ennek eltelte után napidija beszüntetendő, de az állás csak akkor tölthető be, ha további 4 héten belül szolgálatlételle nem jelentkezik.

Elbocsátásuk — ha nem saját hibájukból történik — egy havi felmondáshoz van kötvé.

8. §. A napidij mellett alkalmazott segédszemélyzet az előző szakaszban megállapított fizetési fokozatban csak az esetben léphet elő, ha a reabizott teendők ellátását egész szolgálati ideje alatt kifogástalan gondossággal és szorgalommal teljesítette.

9. §. A napidij mellett alkalmazott segédszemélyzet tagjai a reájuk bízott teendők ellátásánál a legnagyobb gondossággal és figyelemmel tartoznak eljárni s a meghatározott hivatalos órákat pontosan betartani kötelesek.

A napidij mellett alkalmazott segédszemélyzet tagja, aki e részbeni kötelességének megintés dacára sem felel meg, vagy a hivatal sértő viselkedést tanúsít, a polgármester által 2—10 koronájig terjedő redbírsággal büntethető, ismétlés esetében előlépése egy évre visszavethető, súlyosabb becsütlés alól eső vétség, hivatalos titok megszegése, engedelmség megtagadása stb. esetén fegyelmi eljárás mellőzésével szolgálatából azonnal elbocsájtható.

10. §. Az alkalmazottak száma a szervezeti szabályrendelet — §. — alatt van megállapítva, ezen létszámon felül csakis a rendkívül sürgős esetekben jogosított a polgármester díjnokot alkalmazni, azonban ezek alkalmazása csak ideiglenesnek tekinthető s ha az alkalmazásuk egy évnél tovább szükséges, ez csakis a törvényhatóság hozzájárulásával eszközölhető.

11. §. A 7. §-ban megállapított díjazásom felül jogosított a polgármester a külön szakképzettségű díjnokokat magasabb díjazásban részesíteni, azonban ezek csak ideiglenes alkalmazottaknak tekintetnek, a nyugdíjra igényt nem tartathatnak.

12. §. A női napidijasok a férfiakkal egy a kötelességek, mint a jogok tekintetében egyenlőkék teendők.

Átmeneti intézkedések.

13. §. A város szolgálatában jelenleg alkalmazásban levő napidijas irnokok és becsűsök, amennyiben szolgálati idejük egy évet meghaladna, a 6. §. rendelkezésének megfelelőleg véglegesítendők s a 8. §. intézkedésének megfelelőleg fizetési osztályzatukba való sorozásuknál a megszkütés nélkül eltöltött szolgálati idő figyelembe vevendő.

Tervezet.

A vármegyei alkalmazottak javadalmazására vonatkozó 1904. évi X. törvénycikk alkalmazásával.

Fizetési osztály	Fizetési fok	A fizetés összege		Várakozási idő	A labkér összege		Az állás megnevezése	J e g y z e t
		Kor.	fill.		Kor.	fill.		
		12.000	—		2000	—	Polgármester	Egyéb 1000 korona.
VI.	1 2 3	8000 7200 6400	— — —	5	1600	—	Főjegyző, polgármester helyettes, főkapitány, árvaszéki elnök	
VII.	1 2 3	6000 5400 4800	— — —	5	1280	—	Tanácsnok, főszámvevő, főügyész, főmérnök, t. főorvos	
VIII.	1 2 3	4400 4000 3600	— — —	5	1040	—	I., II. aljegyző, főszámvevőhelyettes, mérnök, erdőmester, árvaszéki ülnök, 2 rendőrkapitány, építész	
IX.	1	3600	—	4	800	—	2 rendőrkapitány, III., IV. aljegyző, főlevéltáros, házipénztáros, számvvevő, erdész, alügyész	A fizetés az 3-ik fokon kezdődik
	2	3400	—				I—IV. r.-fogalmazó, adófőtiszt, adó- és gyámpénztárnok, közgyám	A fizetés a 5-ik fokon kezdődik
	3	3200	—					
	4	2900	—					
	5	2600	—					
X.	1	2800	—	4	720	—	IV—VIII. r.-fogalmazó, ker. orvos, vágóhídi igazgató, városgazda, házipénztári ellenőr, számtiszt, rendőrfelügyelő, tanácsai iktató és kiadó, építőmester	A fizetés a 3-ik fokon kezdődik
	2	2600	—				Birtok- és illeték nyilvántartó, vámfelügyelő, adó- és gyámpénztári ellenőr, adóki- vető, mátai biztos, mérnöki rajzoló	A fizetés az 5-ik fokon kezdődik
	3	2400	—					
	4	2200	—					
	5	2000	—					
XI.	1	2200	—	4	640	—	Adótiszt, pénztári tiszt, vágóhídi ellenőr, leltárbiztos, rendőrkapitányi iktató és kiadó, polgári rendőr- és mezőrendőr biztosok, népfőlk. nyilvántartó, I. kórház-biztos, szállásmester, külső állatorvos, irodatiszt, levéltáros, vágóhídi gépész	A fizetés a 3-ik fokon kezdődik
	2	2000	—				S. városgazda, gyakornok, írnök, végrehajtó, kézbesítést vezető, h. leltárbi- zos, II. kórházbiztos, katonaiügyi iktató és nyilvántartó, utmester, s. adóki- vető, büntetési pénz behajtó	A fizetés az 5-ik fokon kezdődik
	3	1800	—					
	4	1600	—					
	5	1400	—					

Tervezet.

A szolgazemélyzet fizetési osztályba való beosztása.

Fizetési osztály	Fizetési fok	A fizetés összege		Várakozási idő	A labkér összege		Az állás megnevezése	J e g y z e t
		Kor.	fill.		Kor.	fill.		
I.	1 2 3	1100 1000 900	— — —	5	term.	—	Hajdu őrmester.	Ruha természetben.
II.	1 2 3 4 5	900 850 800 750 700	— — — — —	5	200	—	Kapuőr. Hivatalszolga. Kézbesítő.	Ruha természetben.

Találmányok kora.

A közelmúltnak csodás találmányain ha sebészen szemlél tartunk és különösen, ha az utolsó két-három esztendő alkotásait vesszük szemügyre, azt vélünk, hogy a feltalálói géniusz elérkezett majdnem ahhoz a határhoz, amelyen túl már mitsem kereshet. A jövő azonban meg fogja mutatni, hogy nem így áll a dolog. Sokkal nagyobb számu találmány fog életre kelni, mint bármikor ezelőtt. Új járóművek, új eljárások, új erőfokjók az emberiséget gazdagítani. Mindenesetre érdekes volna a jövőbe látni és előre megtudni, hogy mi minden fog lehetővé válni, ami a főtalálók agyából eddig ki nem pattant.

A gépek egy látszik mintha elérkeztek volna a tökéletesség csúcspontjára. A lokomotív 1909-iki típusa gazdaságosság és biztosság tekintetében mi kívánni valót sem hagy hátra. Az elektromosság eredményesen honosodott meg minden üzembán. Van gépkocsink, egysínű vasutunk, gőzhajónk, drótnélküli távirónk és telefonunk, telefontográfiaink képeknek és fotográfiaink dróton, sőt drót nélkül a messzeségbe való továbbítására; a televízió lehetővé teszi a telefonon beszélgetőnek, hogy egymást tökéletesen láthassák, mintha csak egy szobában csevegnének. Az északi sarkot fölfedezték, Napfényt raktározhatunk el s házhöz szállítva, ajtónk elé palackokban állítva kaphatjuk reggelenkint, akár a tejet, vagy kenyeret. A newyorki útlejtelen diktoγράφ útján egyszerre diktálhat levelet hat titkárnak és gyorsírójának a st.-louis, csikágói, bosztoni, szan-franciszói, galvesztoni és seattle-i fiókjába, anélkül, hogy íróasztalát elhagyná. Ha úgy tetszik, egyszerre szólhat valamennyinek. Méterszáma vásárolhatunk muzsikát, mint a gázt, vagy áramot. Minden szükségletnek megvan a vezetőke házunk falában, csak a csapat kell egyszerűen megnyitunk.

A tengeri és szárazföldi közlekedés már csak nagyon kevés kívánni valót hagy hátra. A tökéletesített gőzgép, a villámos kocs, az automobil és a huszónöt csomós gőzhajó után ugyan mit hagytak még a főtalálóknak hátra? A tenger alatt járó hajóval megnyitott a tenger feneketlen mélysége az ember előtt. A vízszin alatt biztos rejtekéből a bennül periszkópjába tekint és mindent lát, ami körülötte mérföldnyi távolban történik.

A levegőnél nehezebb repülőgéppel az ember valóban meghódította a levegőt. Repül a szél ellenében, száll a nyugodt levegőben, azonban az 1910. évben a főtalálói géniusz törekvése természetesen a levegőnek biztosabb uralása felé fog irányulni. Alig mondható, hogy a ma aeroplánja a tökéletesség legmagasabb fokát elérte volna.

Az örökmozgás problémája még mindig megoldatlan marad. Az örökmozgást még legjobban megközelíti — noha főtalálója nem vindikálja magának e dicsőséget — a *Rayleigh* lord fia által főtalált óra. Ez az óra két aluminium-lemezből, egy légűres üvegszöből és egy milligramm-töredéknyi rádiumból áll. A rádiumnak látszólag kimeríthetetlen radio-aktivitása az aluminium-lemezeket percenként egyszer megmozgatja, ami dróttalan koberer révén minden mozdulatra egy

harangot szólaltat meg. A rádiumnak eme csak mikroszkóppal látható parányi mennyiségében rejlt csodás energia megbízható számítás szerint legalább tízezer esztendőre elegendő az óra működésére és az egyszer megindult órának többé semmi beavatkozásra sincsen szüksége.

A dróttalan táviró sikeres működésének legnagyobb akadály az volt, hogy a küldött üzeneteknek hivatalnok által való elcsúszása nem volt megakadályozható. Ennek remédiumát is megtalálták az apparátusnak különböző kulcsok szerint összehangolásában, úgy, hogy a léghullámokra bizott dróttalan hírt csak az azonos kulccsal rendelkező állomás foghatja föl.

Sok hasonló nehézséggel találkoztunk a dróttalan telefóniában. A dróttalan telefon megjavította egy fiatal angol elektrikus, *Grindel-Matthews*, aki azt állítja, hogy az ő rendszerénél a beszélgetések el nem csúszhatnak.

A találmányok egyetlen mezején sem lesz annyi meglepetésben részünk, mint a dróttalan elektromosság terén. A minap mondta *Edison*, hogy csak most érkezünk el az elektrotechnika kezdetéhez, mert éppen azok, akik a legjobban otthonosak benne, nyíltan beismerik, hogy még mindig nem ismerik ennek a csodásan szédítő erőnek határait.

Hirek.

— Főgondnok választás. A debreczeni református egyház presbiteriuma a néhai Simonffy Imre elhunytával megüresedett főgondnoki helyet márczius 30-ikán tölti be. Erre a diszes állásra a közbizalom elsősorban Kovács József polgármestert jelölte, kinek megválasztása szinte bizonyosnak mondható. És ami ezen mozgalomban felemelő és a ref. egyházra nézve dicséretes, az, hogy az ellenkező nézetet levők nem viaskodnak egymással, nem viszik az ilyen választások előtt való harcokat a közélet piacára, hanem a meggyőzés fegyverével, az állás méltóságához méltó ildomos eszközökkel támogatják jelöltjüket. Erdemesebb férfit alig érhetne ezen megtisztelés, mint Kovács József polgármestert, ki amellet, hogy egyháznak hű fia, eddigi tevékenységével, az egyház ügyei iránt érzett meleg érdeklődésével nagyon is részolgált a személyét felkereső bizalomra. Eppen azért mi előre is örvendünk győzelmének és meg vagyunk győződve, hogy vezetése alatt a debreczeni ref. egyház szellemi és anyagi ügyei virágozni fognak.

— Helyettesítés és kinevezés. Domahidy Elemér főispán dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitányt az Oláh Károly halálával megüresedett kultúrtaácsnoki állásra helyettesítette; a mezőrendőrség élére dr. Boldisár Kálmán bűnügy osztály vezető tb. tanácsnokot helyezte át; Rostás István dr. budapesti rendőrfogalmazót pedig tb. főkapitánnyá nevezte ki és a bűnügyi osztály élére állította; végül Zöld József közigazgatási gyakornokot tb. jegyzővé nevezte ki.

— A debreczeni egyház főgondnoka. A debreczeni református egyháztanács presbiterium elnöksége közhírré teszi, hogy néhai Simonffy Imre, az elhunyt főgondnok helyének a folyó év tartamára leendő betöltése végett a választás idejét márczius 30-ra, szerdára tűzte ki. A választás a Nagytemplomban, a

reggeli istentisztelet végeztével kezdődik, ugyanott be is végződik, ha a választás közfelkiáltással sikerül; ha pedig 10 jelenlevő választó szavazást kíván, ez a szavazás szavazó lapokkal, a Nagytemplomban megkezdett eljárás befejezése után 20 perc múlva, a következő helyeken történik: a) a Csapó-utcai választók részéről a Csapó-utcai reform. leányiskolában. Csapó-utca 36. sz.; b) a Péterfia-utcai választók részéről az egyház tanácstermében. Egyház-tér 17. sz.; c) a Hatvan-utcai választók részéről a reform. tanítók otthonában, az egyház consistóriális házában. Egyház-tér 17. sz., az udvarban hátul; d) a Piac-utcai választók részéről a Miklós-utcai ref. leányiskolában. Miklós-u. 12. sz.; e) a Varga-utcai választók részéről a timár-társulat iparcsernőjében. Hunyadi-utca 1. szám; f) a Kossuth-utcai választók részéről a felsőbb leányiskolában. Kossuth-utca 33. sz. A szavazás szakadatlan folytonosságban a jelzett napon délután 4 óráig tart, amikor lezáratik.

— **Halálozás.** Dr. Kalmár Barna orvosudor folyó hó 21-én hosszas betegeskedés után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe március 23-ikán. Béke poraira.

— **Könyv a Hortobágyról.** Dr. Könyves Tóth Mihály értékes kis munkát írt „Nagyhortobágy” címen magyar, német, angol, francia és esperanto szöveggel. Tekintve azt, hogy országunkat és városunkat látogató idegenek sietnek felkeresni a délibábos pusztát, ezen kis könyvecske röviden megismerteti őket a nagypusztá minden látnivalóival. A munka stílusa világos, a szép próza minden bájával. A magyar szöveg között képek is vannak; a hortobágyi csárda, a hortobágyi nagyhid, két képen a délibáb, a gulyás tanya, a csikós, juhász és gulyás, az itatás, a juhustató, a pányvavetés, a halász, a ménés és ökör gulya, míg a fűzet végén ott találjuk a Hortobágy térképét a szerző tervezésében. A Debreczen sz. kir. város könyvnyomdája által kiállított izléses munka ára 1 kor. 70 fillér és kapható a szerzőnél és a könyvkereskedésekben. Melegen ajánljuk ezen szép és értékes kis művet olvasóink figyelmébe.

— **Debreczeni Utmutató.** Lapunk felelős szerkesztője 1903-ban ily címen egy majdnem 300 oldalas könyvet írt Debreczenről és annak látnivalóiról. Ezen munka most már teljesen elfogyott, miért is a szerző azt bővítve újból kiadja a nyár elején, Magyar és francia szöveggel, a város és Hortobágy térképével és az érdekesebb látnivalók színes képeivel. Ismertetve lesz az idegenek előtt a város és környéke, röviden a Hortobágy, továbbá az egyházak, tanintézetek, kulturális intézetek, a város története dióhéjban; a város közigazgatása és tisztikara, az összes állami hivatalok, katonaság, pénzügyintézetek, a város kereskedelme, gazdasági élete, gyárjai, ipartelepei, egyszóval minden, aminek némi érdekessége van az idegenek előtt. A könyv díszes kiállításban fog megjelenni és ennek dacára ára igen olcsóra lesz szabva.

— **A hadmentességi adó.** A városi adóügyi osztály felhívja a hadmentességi-díj köteleseket, hogy nyolc nap alatt jelentkezzenek a nyilvántartónál (Városház, emelet 30. sz.) mivel ellen esetben hadmentességi díjuk hivatalból lesz megállapítva, azonfelül pénzbírságra és behajthatatlanság esetén elzárással is büntetettnek.

— **Pályázat a tanácsnok állásokra.** A tanácsnoki állásokra hirdettet pályázat pár nap múlva, március 30-ikán lejár és ennek dacára — mint haljuk — csak egy pályázat érkezett be. Csodálkozunk, hogy a tisztikar azon tagjai, kiknek van jogi képességük, nem pályáznak. Az állás díszes és jól javalalmazott.

— **A debreczeni nagyvárosi vasut rt. közgyűlést tartott a napokban Kovács József polgármester elnökletével.** A vasutat Gerstler Kálmán vasutépítő mérnök építi. A vonatot 1911 május 1—9-éig át kell adni a forgalomnak.

— **A Magyar dohányok nikotinirtalma.** Az országos kémiai intézet és vegyvizsgáló állomásán Tóth Gyula negyvennyolc itthon és huszonegy külföldre szállított, Magyarország különböző vidékein termelt dohányoknak vizsgálta meg között és szabad nikotinirtalmát. A vizsgálatok eredményét a következőkben összegezi: kerti dohányaink a leggyöngyösek, szabadnikotint egyáltalán nem tartalmaznak. Tiszai, szegi és debreczeni dohányainkban a szabad nikotinirtalom az egy-két tized százalekot tesz ki. Kapadokányaink a legerősebbek s így a legtöbb szabadnikotint tartalmazzák.

— **Husvétí ajándékok a városi muzeumnak.** A városi muzeum számos értékes és érdekes tárggyal gyarapodott a nagyhétben. Ugyanis özv. besenyeyi Széll Farkasné urnó néhai férje gyűjteményéből debreczeni és Debreczen vidéki eredetű ós- és középkori bronz- és vas régiségeket, pásztorélet körébe vágó és más néprajzi tárgyakat ajándékozott a muzeumnak. Ezekben kívül az ő előzékenysége folytán körülbelül 100 darab archeologiai, történelmi tárgyú szak- és segéd könyv és egyéb debreczeni vonatkozású nyomtatvány jutott muzeumnak birtokába, amelyek mind elhunyt férjének gazdag könyvtárából valók.

— **Debreczeni festőművész sikere.** A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának megnyitja a debreczenieknél érdekes s bizalom szencziartóit hozott. A tárlaton ugyanis, mint ezt a fővárosi lapok egyértelműen állítják, legnagyobb feltűnést Bakoss Tibornak, a debreczeni műpártoló egyesület agilis igazgatójának, a szerény, de nagy tehetségű művészen képei keltették. S míg a „Budapesti Hírlap”, „Az Újság”, „Pesti Hírlap”, Magyarország” mint tehetséges állatfésztől emlékeznek meg Bakossról, kinek pompás apróságainak megtekintését különös figyelembe ajánlják a látogatóknak, addig az „Egyetértés” a következőket írja: „A sok kedvessé érdekes között magasan kiemelkedik egy kiváló művész, Bakos Tibor, kinek eseménytett s állattanulmányait örömmel nézzük. Finomak, formától duzzadó megcsinálásban bravurosak, melyekben láthatni az egység felé törekvést. Ha tudjuk azt, hogy Bakoss nem tartozik a klikk emberei közé, kik dominálják ma a magyar festőművészetet, megértjük az ő sikere nagyságát, ki proteció nélkül, tisztán művészi tevékenységével jutott ezalatt a legelső magyar festők közt. Az elismerés méltán érte a kiváló művészt, kit ez alkalomból számosan üdvözöltek a debreczeni tárlásdalmában legnevesebbjel közl.”

— **Telbisz Károly temesvári polgármester jubileuma.** Dr. Telbisz Károly udvari tancsok polgármesterségének huszonegyedik éves jubileuma alkalmából már keddén lobogódszít öltött egész Temesvár. Este a főb utvonalak mentén az összes házak ki voltak világítva, 8 órakor a polgármester tisztelte a polgárság lampións menetet rendezett. A menethez körülbelül 500 ember vett részt ugyanannyi lampiónnal. Kivonultak a tűzoltók, a vasutasok énekkara, és zenekara, a „Leikesedés” és szerenád rendezett, melyet a polgármester, a tanácsnokok és a nagyszámban megjelent képviselők és tisztviselők, ugyanzint Hertelendy Ferenc temesmegyei főispán a városháza erkélyéről hallgattak meg. A Járósy Deszö vezetése alatt álló énekkar először üdvözölt dalt énekelte, melyre a polgármester szép beszédben mondott köszönetet és éltette a hazát, királyt és a polgárságot. Ezután Révfy Géza egyik darabját adták elő a szerző személyes vezetése mellett, végül Pogatschnigg Guidó vezényelte saját „Török ima” című szerzeményét. Szerdán az összes községi iskolákban szünetelt a tanítás. Déléltől féltenyez órától kezdve a polgármester külödségeket fogadott. Elsősorban ányújtoták a tízezer polgárlót aláírt üdvözöl feliratot, mely alkalomból Gomló József főjegyző tolmácsolta a polgárság érzelmeit. A polgárság számos alkalmi ajándékkal kedveskedett a polgármesternek, így a polgárság plakettjével és a temesvári nők által szöit szönyeggel.